

(४) भारतीय स्वातंत्र्य चळवळ

- ४) सामाजिक धार्मिक सुधारणा
- ५) शिक्षण आणि प्रेस
- ६) ब्रिटिश राजवटीचा आर्थिक परिणाम
- ७) राष्ट्रवाद आणि राजकीय संघटनांचा उदय
- ८) क्रांतिकारक संघटना व राष्ट्रवाद
- ९) काँग्रेस पक्ष - संस्थापक, अधिवेशने, ठराव
- १०) स्वातंत्र्य चळवळ - काँग्रेस, स्वदेशी, असहयोग, सविनय कायदेभंग, भारत छोडो
- ११) शेतकरी आंदोलन आणि कृषी सुधारणा
- १२) कामगार चळवळी आणि कामगार संघटना
- १३) मुस्लिम लीग आणि फाळणी
- १४) स्वातंत्र्य आणि संबंधित समस्या
- १५) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ व स्वातंत्र्योत्तर भारत

४) सामाजिक धार्मिक सुधारणा

- १) समाजसुधारकांनी केलेल्या कार्याविषयीच्या जोड्या लावा.
 - a) गोपाळ हरी देशमुख
 - b) विष्णुबुवा ब्रह्मचारी
 - c) बेहरामजी मलबारी
 - d) विष्णुशास्त्री पंडित
- पर्यायी उत्तरे :
- | | (a) | (b) | (c) | (d) |
|----|-----|-----|-----|-----|
| १) | iv | i | ii | iii |
| २) | iii | iv | i | ii |
| ३) | ii | i | iv | iii |
| ४) | iii | i | ii | iv |
- 1) Match the following pairs regarding works of social reformers.
 - a) Gopal Hari Deshmukh
 - b) Vishnubuwa Bramhachari
 - c) Behramiji Malbari
 - d) Vishnu Shastri Pandit
- | |
|---|
| i) Wrote the book 'Bhavartha Sindhu' |
| ii) Wrote the book 'Laxmi-Dnyan' |
| iii) Establishment of 'Re-marriage Encouragement Mandali Sabha' |
| iv) Establishment of the 'Seva-Sadan' Institute |

Answer options :

- | | (a) | (b) | (c) | (d) |
|----|-----|-----|-----|-----|
| 1) | iv | i | ii | iii |
| 2) | iii | iv | i | ii |
| 3) | ii | i | iv | iii |
| 4) | iii | i | ii | iv |

२) जोड्या जुळवा.

- अ) महादेव गोविंद रानडे
ब) गोपाळ गणेश आगरकर
क) राजर्षी शाहू छत्रपती
ड) डॉ. पंजाबराव देशमुख

- I) स्वयंवर लग्न पद्धतीचा आग्रह
II) शिवाजी शिक्षण संस्थेची स्थापना
III) विधवा विवाहोत्तेजक मंडळाची स्थापना
IV) श्री शिवाजी वैदिक स्कूलची स्थापना

पर्यायी उत्तरे :

- | | अ | ब | क | ड |
|----|-----|-----|-----|-----|
| १) | II | IV | I | III |
| २) | IV | II | III | I |
| ३) | III | I | IV | II |
| ४) | II | III | IV | I |

2) Match the pairs.

- | | |
|--|--|
| A) Mahadev Govind Ranade | I) Insistence on Swayamvar marriage system |
| B) Establishment of Gopal Ganesh Agarkar | II) Shivaji Education Institute |
| C) Establishment of Rajarshi Shahu Chhatrapati | III) Widow Marriage Promotion Board |
| D) Dr. Panjabrao Deshmukh | IV) Establishment of Shri Shivaji Vedic School |

Answer options :

- | | A | B | C | D |
|----|-----|-----|-----|-----|
| 1) | II | IV | I | III |
| 2) | IV | II | III | I |
| 3) | III | I | IV | II |
| 4) | II | III | IV | I |

३) खालील विवरणावरून समाजसुधारक ओळखा.

- a) 'अरुणोदय' या आत्मचरित्राचे लेखन केले. b) परमहंस सभेचे सक्रिय सदस्य बनले.
c) 'बायबल ट्रस्ट सोसायटी' चे संपादक होते. d) इंग्रजी-मराठी या शब्दकोशाचे लेखन केले.

पर्यायी उत्तरे :

- १) बेहरामजी मलबारी २) विष्णूबुवा ब्रम्हचारी
३) बाबा पदमजी ४) दादोबा पांडुरंग तर्खडकर

3) Identify the social reformer from the following description.

- a) Wrote an autobiography 'Arunodaya' b) Became an active member of Paramahans Sabha
c) Was the editor of 'Bible Trust Society' d) Wrote English-Marathi dictionary

Answer Options :

- 1) Behramaji Malbari 2) Vishnubuwa Brahmachari
3) Baba Padamji 4) Dadoba Pandurang Tarkhadkar

४) राजर्षी शाहू महाराजांच्या सहकार्याने गंगाराम कांबळे यांनी कोल्हापूर मध्ये सुरु केलेल्या हॉटेलचे नाव काय होते ?

- १) सत्यशोधक हॉटेल २) सत्यसुधारक हॉटेल
३) सत्यार्थ हॉटेल ४) सत्यम हॉटेल

4) What was the name of the hotel started by Gangaram Kamble in Kolhapur with the co-operation of Rajarshi Shahu Maharaj?

- 1) Satyashodhak Hotel 2) Satyasudharak Hotel
3) Satyarth Hotel 4) Satyamey Hotel

- १२) 'डिप्रेसड क्लासेस मिशन'च्या संबंधी खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?
अ) अस्पृश्यांना नोकऱ्या मिळवून देणे
ब) सार्वजनिक धर्माची शिकवण देणे
क) अस्पृश्यांच्यासाठी शाळा, उद्योग, दवाखाने आणि वसतिगृहे स्थापन करणे
ड) अस्पृश्यांच्यासाठी राजकीय संघटना स्थापन करणे

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ आणि ब फक्त २) ब आणि क फक्त ३) अ, ब आणि क फक्त ४) अ, क आणि ड फक्त

- 12) Which of the following statements related to 'Depressed Classes Mission' is true ?
a) Providing job to untouchables
b) Teaching public religion
c) Establishment of schools, industries, hospitals and boardings for untouchables
d) Establishment of political organisation for untouchables

Answer options :

- 1) a and b only 2) bandonly 3) a, b and c only 4) a, c and d only

- १३) 'डिप्रेसड क्लासेस मिशनच्या' माध्यमातून महर्षी वि. रा. शिंदे यांनी खालीलपैकी कोणते कार्य केले ?
a) १९२८ मध्ये पुणे येथे 'शेतकरी परिषदेचे' आयोजन
b) मुरली प्रथा बंद केली
c) पंढरपूर मंदीर सत्याग्रह
d) १९२३ मध्ये पुणे येथे 'अहिल्याश्रम' संस्थेची स्थापना केली.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (b)फक्त २) (a), (b) आणि (d) फक्त
३) (b), (c) आणि (d) फक्त ४) वरील सर्व बरोबर

- 13) Which of the following works were done by Maharshi V.R. Shinde through 'Depressed Classes Mission' ?
a) Organized "'Shetakari Parishad' at Pune in 1928
b) Abrogated the Murali Custom
c) Pandharpur Temple Satyagraha
d) Establishment of 'Ahilyashram' sanstha at Pune in 1923

Answer options :

- 1) Only (a) and (b) 2) Only (a), (b) and (d)
3) Only (b), (c) and (d) 4) All of the above are correct

- १४) 'स्वाध्याय आश्रम' ही संस्था कोणी स्थापन केली ?

- १) महात्मा गांधी २) महात्मा फुले ३) प्रबोधनकार ठाकरे ४) शाहू महाराज

- 14) Who founded the organization 'Swadhya Ashram'?

- 1) Mahatma Gandhi 2) Mahatma Phule
3) Prabodhankar Thackeray 4) Shahu Maharaj

- १५) यांनी आपले संपूर्ण आयुष्य हिंदू विधवांच्या उन्नतीसाठी खर्च केले आणि ते विधवांच्या पुनर्विवाह मंडळाचे सचिव होते.

- १) महात्मा फुले २) सावित्रीबाई फुले ३) रमाबाई आंबेडकर ४) प्रा. महर्षी धोंडो केशव कर्वे

- 15) devoted his/her life for the upliftment of Hindu Widow and became the secretary of the widow remarriage association.

- 1) Mahatma Phule 2) Savitribai Phule
3) Ramabai Ambedkar 4) Prof. Maharshi Dhondo Keshav Karve

- १६) खालीलपैकी कोणास दुसरे बृहस्पती म्हणून संबोधले जात असे ?
१) दादोबा पांडुरंग तर्खडकर
२) बाळशास्त्री जांभेकर
३) कृष्णशास्त्री चिपळूणकर
४) महात्मा जोतीराव फुले
- 16) Who among the following was referred to as the Second Brahaspati ?
1) Dadoba Pandurang Tarkhadkar
2) Balshastri Jambhekar
3) Krishnashastri Chiplunkar
4) Mahatma Jyotirao Phule
- १७) 'सत्यमेव जयते' हे कोणत्या संस्थेचे ब्रीदवाक्य होते ?
१) परमहंस सभा
२) सार्वजनिक सभा
३) सत्यशोधक समाज
४) प्रार्थना समाज
- 17) 'Satyamev Jayate' was the Motto of which organisation ?
1) Paramahansa Sabha
2) Sarvajanic Sabha
3) Satyashodhak Samaj
4) Prarthana Samaj
- १८) इ.स. १९२० मध्ये माणगाव येथील दक्षिण महाराष्ट्र बहिष्कृत वर्गाच्या परिषदेच्या आयोजनाशी खालीलपैकी कोणत्या व्यक्ती संबंधित होत्या ?
a) अप्पासाहेब दादागोंडा पाटील
b) दत्तोबा पवार
c) तुकाराम गणेशाचार्य
d) गंगाराम कांबळे
- पर्यायी उत्तरे :
१) (a) आणि (b) फक्त
२) (b) आणि (c) फक्त
३) (c) आणि (d) फक्त
४) वरील सर्व बरोबर
- 18) Which of the following personalities were related with organisation of Dakshin Maharashtra Bahishkrut Mangaon Parishad in 1920 ?
a) Appasaheb Dadagowda Patil
b) Dattoba Pawar
c) Tukaram Ganeshacharya
d) Gangaram Kamble
- Answer options :**
1) (a) and (b) only
2) (b) and (c) only
3) (c) and (d) only
4) all of the above are correct

५) शिक्षण आणि प्रेस

- १) इ.स. १९०४ चा 'विद्यापीठ कायदा' कोणत्या आयोगाने केलेल्या शिफारशीनुसार पारित करण्यात आला ?
१) सर थॉमस रॅली आयोग
२) डॉ. सॅडलर आयोग
३) सर सार्जेंट आयोग
४) फिलिप हार्टोग आयोग
- 1) A.D. The University Act of 1904 was passed on the recommendation of which commission?
1) Sir Thomas Raleigh Commission
2) Dr. Sadler Commission
3) Sir Sergeant Commission
4) Philip Hartog Commission
- २) १८५७ साली कलकत्ता शहरात कोणाच्या प्रयत्नाने 'हिंदू कॉलेज' नावाची पाश्चात्य शिक्षण संस्था स्थापन झाली ?
a) राजाराम मोहन रॉय आणि बिशप मिडल्टन
b) राजाराम मोहन रॉय आणि डेव्हिड हेअर
c) राजाराम मोहन रॉय आणि लॉर्ड विल्यम बेंटिक
d) राजाराम मोहन रॉय आणि फेड्रिक जॉन शोअर
- योग्य पर्याय निवडा :**
१) (a) आणि (c) बरोबर आहेत
२) (b) आणि (d) बरोबर आहेत
३) (a), (b) आणि (c) बरोबर आहेत
४) (b) बरोबर आहे

2) With whose effort the Hindu College', a Western Education Institute, was established at Calcutta in the year 1817 ?

- a) Rajaram Mohan Roy and Bishop Midlton
- b) Rajaram Mohan Roy and Devid Hair
- c) Rajaram Mohan Roy and Lord William Bentik
- d) Rajaram Mohan Roy and Fedric John Shore

Select the correct option :

- 1) (a) and (c) are correct
- 2) (b) and (d) are correct
- 3) (a), (b) and (c) are correct
- 4) (b) is correct

३) १९०२ मध्ये हद्विद्वार येथे ब्रम्हचर्य व वेदांचे शिक्षण देण्यासाठी गुरुकुल ची स्थापना कोणी केली ?

- a) लाला लजपतराय
- b) लेखाराम
- c) मुन्शीराम
- d) लाला हंसराज

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (d) फक्त
- २) (b) आणि (c) बरोबर आहेत
- ३) (a) आणि (c) बरोबर आहेत
- ४) वरील सर्व बरोबर

3) Who established Gurukul at Haridwar for the education of Bachelorhood and Vedas in 1902 ?

- a) Lala Lajpatrai
- b) Lekharam
- c) Munshi Ram
- d) Lala Hansraj

Select the correct options :

- 1) (a) and (d) are correct
- 2) (b) and (c) are correct
- 3) (a) and (c) are correct
- 4) (b) and (d) are correct

४) पुढील वाक्ये यांच्या विषयी आहेत.

- अ) महाराष्ट्राच्या शिक्षण क्षेत्रात त्यांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली.
- ब) त्यांनी वेगवेगळ्या विषयांवर पाठ्यपुस्तके तयार केली.
- क) गणित आणि शास्त्रावर त्यांनी "शून्यलब्धी" हे पुस्तक मराठीतून लिहिले.
- ड) केशवराव भवाळकरांनी त्यांचे चरित्र लिहिले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- १) दादोबा पांडुरंग तर्खडकर
- २) आत्माराम पांडुरंग तर्खडकर
- ३) बाळशास्त्री जांभेकर
- ४) गोपाळ हरी देशमुख

4) The following statements are written about

- a) He played an important role in the field of education in Maharashtra.
- b) He prepared textbooks on various subjects.
- c) He wrote a book 'Shunyalabधि' on Mathematics and Science in Marathi.
- d) Keshavrao Bhavalkar has written his biography.

Answer options :

- 1) Dadoba Pandurang Tarkhadkar
- 2) Atmaram Pandurang Tarkhadkar
- 3) Balshastri Jambhekar
- 4) Gopal Hari Deshmukh

५) छत्रपती शाहू महाराजांनी कोल्हापूर संस्थानच्या शिक्षण अधिकारी म्हणून मिस लिटल नंतर खालीलपैकी कोणाची नियुक्ती केली होती ?

- १) सरस्वतीबाई जोशी
- २) आनंदीबाई जोशी
- ३) श्रीमंत रखमाबाई केळवकर
- ४) श्रीमंत रखमाबाई राऊत

- 5) After Miss Little, who among the following was appointed by Chhatrapati Shahu Maharaj as the Education Officer of Kolhapur Institute?
1) Saraswatibai Joshi
2) Anandibai Joshi
3) Rich Rakhmabai Kelavkar
4) Rich Rakhmabai Raut

६) पुढील विधाने काळजीपूर्वक वाचा.

अ) २८ सप्टेंबर १९१९ च्या आदेशानुसार छत्रपती शाहू महाराजांनी अस्पृश्य मानलेल्या विद्यार्थ्यांसाठीच्या स्वतंत्र शाळा बंद केल्या.

ब) अस्पृश्य विद्यार्थ्यांसाठीच्या आठपैकी तीन शिष्यवृत्ती मुलींसाठी राखीव होत्या.

क) राजपुत्र शिवाजी यांच्या स्मरणार्थ शिष्यवृत्तीसाठी कोल्हापूर संस्थानाबाहेरच्या अस्पृश्य मुलीही पात्र मानल्या जात.

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ, ब, क चूक आहेत
२) अ, ब, क बरोबर आहेत
३) केवळ अ चूक आहे
४) अ आणि क चूक आहेत

6) Read the statements carefully.

A) By the Resolution of 28 September 1919. Chhatrapati Shahu Maharaj ordered a closure of separate schools for the untouchable students.

B) Three out of eight scholarships for untouchable students were reserved for girls.

C) Untouchable girls from outside of Kolhapur State were also eligible for the Prince Shivaji Memorial Scholarship.

Answer Options :

- 1) A, B and C are false
2) A, B and C are true
3) Only A is false
4) A and C are false

७) भारतात मुद्रणालयाची सुरुवात सर्वप्रथम कोठे झाली ?

- १) मुंबई
२) मद्रास
३) बंगाल
४) गोवा

7) Where did the first printing press start in India?

- 1) Mumbai
2) Madras
3) Bengal
4) Goa

८) खालील वर्तमानपत्रे आणि त्यांचे स्थापनावर्ष देण्यात आले आहे. योग्य जोड्या जुळवा.

स्तंभ I

- a) केसरी
b) बॉम्बे हेरॉल्ड
c) बॉम्बे समाचार (गुजराथी)
d) बंगाली

स्तंभ II

- i) १८२२
ii) १८८१
iii) १८६२
iv) १७८९

पर्यायी उत्तरे :

- (a) (b) (c) (d)
1) (iv) (i) (iii) (ii)
2) (i) (ii) (iv) (iii)
3) (ii) (iv) (i) (iii)
4) (iii) (ii) (iv) (i)

8) Newspapers and their establishment years are given below. Match the correct pairs.

Column I

- a) Kesri
b) Bombay Herald
c) Bombay Samachar (Gujarathi)
d) Bengali

Column II

- i) 1822
ii) 1881
iii) 1862
iv) 1789

Answer options :

- | | (a) | (b) | (c) | (d) |
|----|-------|------|-------|-------|
| 1) | (iv) | (i) | (iii) | (ii) |
| 2) | (i) | (ii) | (iv) | (iii) |
| 3) | (ii) | (iv) | (i) | (iii) |
| 4) | (iii) | (ii) | (iv) | (i) |

9) 'गुलामाला गुलामीची जाणीव करुन द्या म्हणजे तो बंड करुन उठेल हे घोषवाक्य

- १) मूकनायक २) समता ३) प्रबुद्ध भारत ४) जनता

9) Make the slave aware of the slavery so that he will rise up with the slogan.....

- 1) Muknayak 2) Equality 3) Enlightened India 4) Janata

१०) नारायण मेघाजी लोखंडे यांनी कोणत्या वृत्तपत्राचे संपादन व मुद्रण मुंबई येथून केले ?

- १) दीनबंधू २) सुधारक ३) प्रभाकर ४) नवयुग

10) Which newspaper was edited and printed by Narayan Meghaji Lokhande from Mumbai?

- 1) Dinbandhu 2) Reformers 3) Prabhakar 4) Navayuga

११) वृत्तपत्राविषयीच्या जोड्या लावा.

- | | |
|---------------------------------|---|
| अ) 'न्यू इंडिया आणि 'ट्रिब्यून' | I) भारतातील पहिले सायंदैनिक |
| ब) 'द मद्रास मेल' | II) जहालवादी विचारांची वृत्तपत्रे |
| क) 'इंदुप्रकाश' | III) सरकारची दडपशाही असतानाही सुरु झालेले वृत्तपत्र |
| ड) 'वंदे मातरम' | IV) मामा परमानंद व न. र. फाटक यांनी चालविले |

पर्यायी उत्तरे :

- | | अ | ब | क | ड |
|----|-----|----|----|-----|
| १) | II | I | IV | III |
| २) | III | I | IV | II |
| ३) | II | IV | I | III |
| ४) | III | IV | I | II |

11) Match the newspaper.

- | | |
|------------------------------|--|
| A) 'New India' and 'Tribune' | I) India's first dailies |
| B) 'The Madras Mail' | II) newspapers of Jahalist views |
| C) 'Induprakash' | III) Newspaper started despite government repression |
| D) 'Vande Mataram' | IV) Mama Parmanand and no. Rs. Conducted by Phatak |

Answer options :

- | | A | B | C | D |
|----|-----|----|----|-----|
| 1) | II | I | IV | III |
| 2) | III | I | IV | II |
| 3) | II | IV | I | III |
| 4) | III | IV | I | II |

१२) जोड्या लावा.

संपादक

- अ) भाऊ महाजन
ब) वीरेश्वर छत्रे
क) नारायण गणेश चंदावरकर
ड) रावसाहेब विश्वनाथ मंडलीक

वृत्तपत्रे

- I) ज्ञानसिंधू
II) नेटिव्ह ओपिनियन
III) प्रभाकर
IV) इंदूप्रकाश

पर्यायी उत्तरे :

- | | अ | ब | क | ड |
|----|-----|-----|-----|----|
| १) | IV | III | I | II |
| २) | III | I | IV | II |
| ३) | II | IV | III | I |
| ४) | I | III | II | IV |

12) Match the Pairs,.

- a) Bhau Mahajan
b) Vireshwar Chhatre
c) Narayan Ganesh Chandavarkar
d) Raosaheb Vishwanath Mandalik

- I) Dnyansindhu
II) Native Opinion
III) Prabhakar
IV) Induprakash

Answer Options :

- | | (a) | (b) | (c) | (d) |
|----|-----|-----|-----|-----|
| 1) | IV | III | I | II |
| 2) | III | I | IV | II |
| 3) | II | IV | III | I |
| 4) | I | III | II | IV |

१३) पुढीलपैकी कोणत्या वृत्तपत्रांनी सत्यशोधक चळवळीला पाठबळ दिले ?

- अ) दीनबंधू ब) दीनमित्र क) ज्ञानोदय ड) ज्ञानप्रकाश

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त अ, ब आणि क २) फक्त अ, ब आणि ड ३) फक्त अ आणि ब ४) वरीलपैकी सर्व

13) Which of the following newspapers supported the truth seeker movement?

- a) Deenbandhu b) Deenamitra c) Gnanodaya d) Gnanaprakash

Answer options :

- 1) A, B and C only 2) A, B and D only 3) A and B only 4) All of the above

१४) जोड्या लावा :

- अ) प्रभाकर
ब) सुधारक
क) जनता
ड) महाराष्ट्र धर्म

- १) विनोबा भावे
२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
३) गोपाळ ग. आगरकर
४) भाऊ महाजन

पर्यायी उत्तरे :

- | | अ | ब | क | ड |
|----|---|---|---|---|
| १) | २ | १ | ४ | ३ |
| २) | ३ | २ | १ | ४ |
| ३) | ४ | ३ | २ | १ |
| ४) | ४ | २ | ३ | १ |

14) Match the pairs :

- A) Prabhakar
B) Sudharak
C) Janta
D) Maharashtra Dharma

- 1) Vinoba Bhave
2) Dr. Babasaheb Ambedkar
3) Gopal G. Agarkar
4) Bhau Mahajan

Answer options :

	A	B	C	D
1)	2	1	4	3
2)	3	2	1	4
3)	4	3	2	1
4)	4	2	3	1

१५) खालीलपैकी कोणत्या वृत्तपत्रांना राजर्षी शाहू महाराजांनी नैतिक आणि आर्थिक पाठबळ दिले ?

- अ) विजयी मराठा ब) दीनमित्र क) तरुण मराठा ड) संदेश

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ आणि क २) अ, ब आणि क ३) ब, क आणि ड ४) अ, ब, क आणि ड

15) Which of the following newspapers were morally and financially supported by Rajarshi Shahu Maharaj?

- a) Vijayi Maratha b) Dinmitra c) Tarun Maratha d) Sandesh

Answer Options :

- 1) a and c 2) a, b and c 3) b, c and d 4) a, b, c and d

१६) वृत्तपत्राविषयीच्या जोड्या लावा.

- a) कृष्णाजी रानडे i) विजयी मराठा
b) वीरेश्वर छत्रे ii) दीनमित्र
c) श्रीपतराय शिंदे iii) ज्ञानसिंधू
d) मुकुंदराव पाटील iv) ज्ञानप्रकाश

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
१)	ii	i	iv	iii
२)	iii	i	iv	ii
३)	iv	iii	i	ii
४)	ii	iv	i	iii

16) Match the following pairs regarding the newspapers.

- a) Krishnaji Ranade I) Vijayi Maratha
b) Vireshwar Chhatre II) Deen Mitra
c) Shripatrao Shinde III) Dnyan Sindhu
d) Mukundrao Patil IV) Dnyanprakash

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
1)	ii	i	iv	iii
2)	iii	i	iv	ii
3)	iv	iii	i	ii
4)	ii	iv	i	iii

- १७) १९०५ नंतर भारतीय राष्ट्रवादास चालना देण्यासाठी शस्त्रबळाचा वापर करण्याचे उत्तेजन कोणत्या वृत्तपत्राने दिले ?
a) जेम्स हिकी यांचे बंगाल गॅझेट
b) मद्रास क्यूरियर
c) एस.एन.सेन यांचे इंडियन मिरर
d) महाराष्ट्रातील 'काळ' हे वृत्तपत्र
- पर्यायी उत्तरे :**
- १) (a) आणि (b) फक्त
२) (b) आणि (c) फक्त
३) फक्त (b)
४) फक्त (d)
- 17) Which newspaper encouraged to use weapons for motivating the Indian Nationalism after 1905 ?
a) Bengal Gazettee by James Hickey
b) Madras Courier
c) Indian Mirror of S.N. Sen
d) 'Kal' a newspaper in Maharashtra
- Select the correct option :
- 1) Only (a) and (b)
2) Only (b) and (c)
3) Only (b)
4) Only (d)
- १८) स्वातंत्र्यवीर वि. दा. सावरकरांनी कोणत्या वृत्तपत्रात क्रांतीकारी कार्याविषयी लेखन केले होते ?
१) केसरी
२) संध्या
३) विहारी
४) समाज
- 18) In which of the Newspaper did Swatantraveer V.D. Savarkar wrote about the revolutionary work ?
1) Kesari
2) Sandhya
3) Vihari
4) Samaj
- १९) ब्राह्मणेतर पत्रकारितेची मुहूर्तमेढ रोवून चिपळूणकरांच्या महात्मा ज्योतिराव फुलेवरील हल्ल्याचा बचाव आपल्या वृत्तपत्राद्वारे कोणी केला ?
१) नारायण मेघाजी लोखंडे
२) भाऊ दाजी लाड
३) तुकाराम तात्या पडवळ
४) कृष्णाजी भालेकर
- 19) Who defended Chiplunkar's attack on Mahatma Jyotirao Phule through his newspaper, considered as the beginning of non Brahmin journalism ?
1) Narayan Meghaji Lokhande
2) Bhau Daji Lad
3) Tukaram Tatya Padval
4) Krushnaji Bhalekar
- २०) इ. स. १९३३ मध्ये मुंबईत निर्भीड या साप्ताहिकाचे प्रकाशन सुरु झाले. त्याचे मालक आणि संपादक कोण होते ?
१) अनंतराव गद्रे
२) दिनकरराव जवळकर
३) केशवराव जेधे
४) गणपतराव जाधव
- 20) In 1933, the Weekly Nirbheed (Fearless) began to be published from Mumbai.
Who was its owner and editor?
1) Anantrao Gadre
2) Dinkarrao Javlkar
3) Keshavrao Jedhe
4) Ganpatrao Jadhav
- २१) यांनी वयाच्या पंधराव्या वर्षीय 'तोहफ्त-उल-मुबाहेद्दीन' नावाचा फारशी भाषेत ग्रंथ लिहिला.
१) दादाभाई नौरोजी
२) राजा राममोहन रॉय
३) अॅनी बेझंट
४) कासिम रिझवी
- 21) wrote a treatise in Farsi language called Tohaft-ul-Mubaheddin at the age of fifteen.
1) Dadabhai Naoroji
2) Raja Rammohan Roy
3) Annie Besant
4) Qasim Rizvi

२२) खालील जोड्या जुळवा

a) राजाराम मोहन रॉय

b) स्वामी दयानंद सरस्वती

c) महात्मा फुले

d) डॉ. आत्माराम पांडुरंग

i) ऋग्वेदादि भाष्य भूमिका

ii) सार्वजनिक सत्यधर्म

iii) सुबोध पत्रिका

iv) वेदांत सार

पर्यायी उत्तरे :

(a) (b) (c) (d)

1) (ii) (iii) (i) (iv)

2) (iii) (ii) (iv) (i)

3) (i) (iv) (ii) (iii)

4) (iv) (i) (ii) (iii)

22) Match the following pairs :

a) Rajaram Mohan Roy

b) Swami Dayanand Saraswati

c) Mahatma Phule

d) Dr. Atmaram Pandurang

i) Rigvedadi Bhashya Bhumika

ii) Sarvajanic Satyadharm

iii) Subodh Patrika

iv) Vedant Saar

Answer options :

(a) (b) (c) (d)

1) (ii) (iii) (i) (iv)

2) (iii) (ii) (iv) (i)

3) (i) (iv) (ii) (iii)

4) (iv) (i) (ii) (iii)

२३) "मालविकाग्निमित्र" या प्राचीन नाटकात कोणत्या दोन राजघराण्याच्या वैवाहिक संबंधावर प्रकाश पडतो ?

१) शुंग आणि विदर्भ (यज्ञसेन) घराणे

२) गुप्त आणि विदर्भ (यज्ञसेन) घराणे

३) शक आणि सातवाहन घराणे

४) चालुक्य आणि वर्धन घराणे

23) On which of the following matrimonial relationship between two Royal families, the ancient drama 'Malvikagnimitra' throws light ?

1) Shunga and Vidarbha (Yadnyasen) family

2) Gupta and Vakataka family

3) Shakas and Satavahana family

4) Chalukya and Vardhana family

२४) खालील जोड्या जुळवा

a) १८०५ मध्ये मराठी भाषेचे व्याकरण प्रसिद्ध केले

i) बाबा पद्मनजी

b) अक्कलकोट राजपुत्राचे शिक्षक म्हणून काम केले

ii) चॅपलीन

c) १८२१ मध्ये पुण्यात संस्कृत पाठशाळेची स्थापना

iii) बाळशास्त्री जांभेकर

d) 'अरुणोदय' नावाचे आत्मचरित्र

iv) विलियम कॅरे

पर्यायी उत्तरे :

(a) (b) (c) (d)

1) (iii) (i) (iv) (ii)

2) (ii) (iv) (i) (iii)

3) (iv) (iii) (ii) (i)

4) (i) (ii) (iii) (iv)

24) Match the following pairs :

- a) Published Marathi Language Grammer in 1805
b) Taught the prince of Akkalkot
c) Established Sanskrit School at Poona in 1821
d) 'Arunoday' an Autobiography

- i) Baba Padmanji
ii) Chaplin
iii) Balshastri Jambhekar
iv) Wiliam Carrey

Answer options :

- (a) (b) (c) (d)
1) (iii) (i) (iv) ii)
2) (ii) (iv) (i) (iii)
3) (iv) (iii) (ii) (i)
4) (i) (ii) (iii) (iv)

२५) व्हेलेटाईन चिरोल यांच्या 'द इंडियन अनरेस्ट' या पुस्तकात 'द फायर ऑफ इंडियन अनरेस्ट' असा कोणाचा उल्लेख केला आहे.

- १) लोकमान्य टिळक २) दादाभाई नौरोजी ३) रवींद्रनाथ टागोर ४) अरविंद घोष

25) In the book of "The Indian Unrest" Valentine Chirole mentioned to whom as 'The Father of Indian Unrest' ?

- 1) Lokmanya Tilak 2) Dadabhai Naoroji 3) Ravindranath Tagore 4) Arvind Ghosh

२६) 'परमहंसिक ब्राह्मधर्म' हा कविताबद्ध ग्रंथ कोणी लिहिला ?

- १) रामकृष्ण परमहंस २) विवेकानंद ३) विठ्ठल रामजी शिंदे ४) दादोबा पांडुरंग

26) Who wrote the poetical book "Paramahansika Brahmadharm"?

- 1) Ramakrishna Paramhansa 2) Vivekananda
3) Vitthal Ramji Shinde 4) Dadoba Pandurang

२७) योग्य जोड्या जुळवा.

- A) शांताबाई भालेराव i) बापूंचे घर
B) अवंतिकाबाई गोखले ii) 'चलेजाव' मध्ये तुरुंगवास
C) कमलादेवी चट्टोपाध्याय iii) हिंद महिला समाज
D) कमलाबेन पटेल iv) मिठाच्या सत्याग्रहात तुरुंगवास

पर्यायी उत्तरे :

- १) A-ii, B-iii, C-iv, D-i २) A-ii, B-ii, C-iii, D-iv
३) A-iv, B-i, C-ii, D-iii ४) A-iii, B-iv, C-i, D-ii

27) Match the correct pairs.

- A) Shantabai Bhalerao i) Bapu's house
B) Avantikabai Gokhale ii) Imprisonment in Chalejav
C) Kamaladevi Chattopadhyay iii) Hind Mahila Samaj
D) Kamlaben Patel iv) Imprisonment in Salt Satyagraha

Answer options :

- १) A-ii, B-iii, C-iv, D-i २) A-ii, B-ii, C-iii, D-iv
३) A-iv, B-i, C-ii, D-iii ४) A-iii, B-iv, C-i, D-ii

२८) खालील जोड्या जुळवा

नाटककार

- a) गो. नी. दांडेकर
- b) विजय तेंडुलकर
- c) आचार्य अत्रे
- d) आण्णासाहेब किर्लोस्कर

नाटक

- i) 'शाकुंतल'
- ii) 'तो मी नव्हेच'
- iii) 'मी जिकलो मी हरलो'
- iv) 'शितू'

पर्यायी उत्तरे :

(a) (b) (c) (d)

- 1) (ii) (iv) (i) (iii)
- 2) (iv) (iii) (ii) (i)
- 3) (iii) (i) (ii) (iv)
- 4) (ii) (i) (iv) (iii)

28) Match the following pairs :

Dramatist

- a) G.N. Dandekar
- b) Vijay Tendulkar
- c) Acharya Atre
- d) Annasaheb Kirloskar

Drama

- i) 'Shakuntal'
- ii) "To Mi Navhech"
- iii) 'Mi Jinkale Mi Haralo'
- iv) 'Shitu'

Answer options :

(a) (b) (c) (d)

- 1) (ii) (iv) (i) (iii)
- 2) (iv) (iii) (ii) (i)
- 3) (iii) (i) (ii) (iv)
- 4) (ii) (i) (iv) (iii)

२९) महाराष्ट्रातील पुढीलपैकी कोणत्या समुदायामध्ये 'गजानृत्य' प्रसिद्ध आहे ?

- १) वारली
- २) कोरकू
- ३) धनगर
- ४) कोळी

29) In which of the following communities in Maharashtra is 'Gajanrutya' famous ?

- 1) Warli
- 2) Korku
- 3) Dhangar
- 4) Koli

३०) 'वारली' चित्रकलेला परदेशात लोकप्रिय कोणी केले होते ?

- १) मशे जिव्या सोम्या
- २) तालीम बाळाजी वसंत
- ३) थत्ते राम अनंत
- ४) बाकरे सदानंद कृष्णाजी

30) Who popularized the 'Warli' Paintings in Foreign countries ?

- 1) Mashe Jivya Somya
- 2) Talim Balaji Vasant
- 3) Thatte Ram Anant
- 4) Bakare Sadanand Krushnaji

३१) विष्णुबुवा ब्रह्मचारी यांनी खालीलपैकी कोणत्या वृत्तपत्राद्वारे वैदिक धर्मावरील टीकेला चोख प्रत्युत्तर दिले होते ?

- १) वर्तमान दीपिका
- २) ज्ञानोदय
- ३) ज्ञान प्रकाश
- ४) संस्कृत चंद्रिका

31) Vishnubuwa Brahmachari retorted to the criticism on vedic religion through which of the following Newspaper ?

- 1) Vartman Deepika
- 2) Dnyanoday
- 3) Dnyan Prakash
- 4) Sanskrit Chandrika

३२) खालीलपैकी योग्य विधान ओळखा.

- a) श्रीमती विल्सन मुलीसाठी मुंबईत तीन शाळा चालवीत होत्या.
b) स्कॉटिश मिशनने पुण्यात पहिली इंग्रजी शाळा सुरू केली.
c) मुलीच्या शिक्षणाचा प्रारंभ मुंबईत अमेरिकन मराठी मिशनने केला.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) (a), (b), (c) 2) (b), (c) 3) केवळ (b) 4) केवळ (a)

32) Identify the correct statement from the following.

- a) Mrs. Wilson ran three school in Mumbai for Girls.
b) Scottish Mission started the first English school in Pune.
c) The American Marathi Mission started the education of girls in Mumbai.

Answer options :

- 1) (a), (b), (c) 2) (b), (c) 3) only (b) 4) only (a)

३३) ख्रिश्चन मिशनन्यांना धर्मप्रसार करण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या वृत्तपत्रांचा उपयोग झाला होता ?

- a) ज्ञानोदय b) तारप्रसारक c) प्रभोदय d) सायंदीपिका

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (b) फक्त २) (b) आणि (c) फक्त ३) (c) आणि (d) फक्त ४) वरील सर्व बरोबर

33) Which of the following Newspapers were used to propagate by the Christian Missionary ?

- a) Dyanodaya b) Tarprasarak c) Prabhodaya d) Sayandeepika

Answer options :

- 1) (a) and(b) only 2) (b) and (c) only
3) (c) and (d) only s)he. 4) all the above correct

३४) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी कोलंबिया विद्यापीठातील एम.ए.च्या पदवीसाठी कोणता प्रबंध लिहिला ?

- १) प्राचीन भारतीय व्यापार २) भारताच्या राष्ट्रीय नफ्याचा वाटा
३) रुपयाचा प्रश्न ४) बुद्ध आणि त्याचा धम्म

34) What thesis did Dr. Babasaheb Ambedkar write for his M.A. degree at Columbia University ?

- 1) Ancient Indian Commerce 2) National Dividend of India
3) Problem of Rupee 4) Buddha and his Dhamma

३५) लंडनमधील इंडिया हाऊसकडून दिल्या जाणाऱ्या शिष्यवृत्त्या कोणाच्या देणगीतून दिल्या जात होत्या ?

- १) शामजी कृष्णा वर्मा २) सरदारसिंग देवाभाई राणा
३) जमशेटजी जीजीभाई ४) जमनालाल बजाज

35) Scholarships given by India House in London were given through, whose donation ?

- 1) Shyamji Krishna Varma 2) Sardarsingh Revabhai Rana
3) Jemshetji Jijibhai 4) Jamnalal Bajaj

६) ब्रिटिश राजवटीचा आर्थिक परिणाम

१) (बंगालच्या दुष्काळानंतर) पासून, अन्नधान्याच्या न्याय्य वितरणासाठी रेशनिंगची व्यवस्था भारतात सुरू झाली.

- १) १९४१ २) १९४३ ३) १९४५ ४) १९४७

1) Since (after Bengal famine), the system of rationing for equitable distribution of food grains was introduced in India.

- 1) 1941 2) 1943 3) 1945 4) 1947

२) लॉर्ड कर्झन यांनी दुष्काळ निवारणार्थ दिलेल्या करसवलतीबद्दलची इंग्रज सरकारची जाहिरातबाजी आणि सरकारी खर्चाच्या सबबीवर तीन कोटी तीस लाख रुपयांची नव्याने लादलेला कर यामधील विरोधाभास यांनी आपल्या अर्थसंकल्पावरील भाषणातून दाखवून दिला.

१) गोपाळ कृष्ण गोखले

२) दादाभाई नौरोजी

३) विलियम वेडरबर्न

४) सय्यद अहमद खान

2) In his budget speech highlighted the contradiction between the British propaganda about the tax relief granted in a famine year by Lord Curzon and the additional tax of Rs. 3 Crore 30 Lakhs levied for payment of government expenditure.

1) Gopal Krishna Gokhale

2) Dadabhai Naoroji

3) William Wedderburn

4) Sayyed Ahmed Khan

३) 'इंग्लीश राज्यात पोटभर अन्न मिळत नाही' हा लेख कोणत्या समाज सुधारकाने लिहिला ?

१) गोपाळ हरी देशमुख

२) गोपाळ गणेश आगरकर

३) महात्मा ज्योतिराव फुले

४) बाळ गंगाधर टिळक

3) Which social reformer wrote this Article 'There is not enough food in the English Kingdom' ?

1) Gopal Hari Deshmukh

2) Gopal Ganesh Agarkar

3) Mahatma Jotirao Phule

4) Bal Gangadhar Tilak

४) खालीलपैकी कोणती कार्ये जमशेटजी टाटा यांच्याशी संबंधित होती ?

a) बँका, पाटबंधारे, बंदरांचा विकास

b) १८७७ मध्ये नागपूर येथे 'एम्प्रेस मिल' ची स्थापना

c) पोलाद, कापड, जलविद्युत इत्यादी विविध उद्योगांची उभारणी.

d) 'इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स' स्थापनेत पुढाकार.

पर्यायी उत्तरे :

१) (a), (b) आणि (c) फक्त

२) (b), (c) आणि (d) फक्त

३) (a) आणि (b) फक्त

४) (c) आणि (d) फक्त

4) Which of the following works were associated with Jamshetji Tata?

a) Development of Banks, Irrigation, Ports

b) In 1877, establishment of Empress Mill at Nagpur

c) Setting up of various industries like steel, textiles, hydropower etc.

d) Initiative in establishment of Indian Institute of Science.

Answer options :

1) (a), (b) and (c) only

2) (b), (c) and (d) only

3) (a) and (b) only

4) (c) and (d) only

५) इंग्रज साम्राज्य सत्तेचे भारतीय लोकांच्या जीवनावर पडलेल्या परिणामाबाबत पुढीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

अ) हिंदुस्थानातील उद्योगधंद्यात वाढ झाली

ब) शहरे ओस पडली

क) शेती हात प्रमुख व्यवसाय बनला

ड) इंग्रज राजवटीद्वारे समाज सुधारणेचा प्रयत्न झाला

पर्यायी उत्तरे :

१) अ, ब आणि क फक्त

२) ब आणि क फक्त

३) ब, क आणि ड फक्त

४) क आणि ड फक्त

- 5) Which of the following statements are correct about the impact of British imperial power on the lives of Indian People ?
- a) Indian Industrialization was increased b) Decline of cities
c) Agriculture became the main occupation d) British rule attempted to social reforms

Answer options :

- 1) a, b and c only 2) band c only 3) b, c and d only 4) cand d only

- ६) आधुनिकीकरणाच्या कोणत्या दृष्टीकोनानुसार काही देशांचा अविकसित आणि इतरांचा विकास हा जागतिक स्तरावर आधुनिक भांडवलशाही व्यवस्थेच्या उदयाशी निगडीत आहे ?

- १) मानसशास्त्रीय दृष्टीकोन २) प्रसारवादी दृष्टीकोन
३) मार्क्सवादी दृष्टीकोन ४) आदर्श-नमुनेदार दृष्टीकोन

- 6) According to which perspective of modernization is the underdevelopment of some countries and the development of other linked to the emergence of the modern capitalist system on a global scale ?

- 1) The psychological perspective 2) The diffusionist perspective
3) The Marxian perspective 4) The ideal-typical perspective

- ७) खालीलपैकी कोणते आधुनिकीकरणाचे वैशिष्ट्य नाही ?

- १) यामुळे आर्थिक आणि राजकीय सहभाग कमी होतो. २) आधुनिकीकरणात नवीन कल्पना स्वीकारल्या जातात.
३) आधुनिकीकरण ही बदलांची सार्वत्रिक प्रक्रिया आहे. ४) यामुळे शहरीकरणात वाढ होते.

- 7) Which of the following is NOT a characteristic of modernisation ?

- 1) It decreases economic and political participation.
2) New ideas are accepted in modernisation.
3) Modernisation is a universal process of changes.
4) It leads to increase in urbanisation.

- ८) वैदिक काळात व्यापारात विनिमयांचे माध्यम काय होते ?

- i) निष्क ii) कृष्णाल iii) शतमान iv) गण v) श्रेणी

पर्यायी उत्तरे :

- १) i, ii व iii २) ii, iii व iv ३) i, ii, iv व v ४) i,iii व v

- 8) What was the medium of trade exchange during vedic period ?

- i) Nishka ii) Krsnal iii) Shatman iv) Gan v) Shreni

Answer Options :

- 1) i, ii and iii 2) ii, iii and iv 3) i, ii, iv and v 4) i, iii and v

- ९) इ.स. १८९६ मध्ये ब्रिटिश सरकारने हिंदुस्थानची आर्थिक पाहणी करण्यासाठी दादाभाई नौरोजी यांच्या सहकार्याने कोणते कमिशन नेमले होते ?

- १) वेल्बी कमिशन २) वेव्हेल कमिशन
३) रौलेट कमिशन ४) फेडरल कमिशन

- 9) In 1896 which commission was appointed by British Government with the collaboration of Dadabhai Naoroji for the economic Survey of India ?

- 1) Welby Commission 2) Wavell Commission
3) Rowlatt Commission 4) Federal Commission

- १०) ब्रिटिशांच्या काळात अनुद्योगीकरणाचे कोणते परिणाम भारतावर झाले होते ?
- शेतीवरचा भार कमी झाला
 - स्वावलंबी ग्रामीण अर्थव्यवस्था उद्ध्वस्त झाली
 - औद्योगिक केंद्राचा अस्त
 - भारताच्या आर्थिक राष्ट्रवादाला चालना मिळाली.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (b) फक्त
 - २) (b) आणि (c) फक्त
 - ३) (a), (b) आणि (c) फक्त
 - ४) (b), (c) आणि (d) फक्त
- 10) What were the effects of de-industrialization on India during British period ?
- Burden on agriculture was decreased
 - Independent rural economy was destroyed
 - Decline of industrial centres
 - Drive for economic Nationalism in India

Answer options :

- 1) (a) and (b) only
- 2) (b) and (c) only
- 3) (a), (b) and (c) only
- 4) (b), (c) and (d) only

७) राष्ट्रवाद आणि राजकीय संघटनांचा उदय

- १) महाराष्ट्रातील पहिली राजकीय संघटना 'बॉम्बे असोसिएशन'शी खालीलपैकी कोणत्या व्यक्ती संबंधित होत्या ?
- दादाभाई नौरोजी
 - जगन्नाथ शंकर शेट
 - डॉ. भाऊ दाजी लाड
 - न्यायमूर्ती महादेव गोविंद रानडे

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त अ, ब आणि क
 - २) फक्त ब, क आणि ड
 - ३) फक्त अ आणि ब
 - ४) फक्त क आणि ड
- 1) Which of the following persons was associated with 'Bombay Association', the first political organization in Maharashtra?
- Dadabhai Naoroji
 - Jagannath Shankar Sheth
 - Dr. Bhau Daji Lad
 - Justice Mahadev Govind Ranade

Answer options :

- 1) A, B and C only
 - 2) B, C and D only
 - 3) A and B only
 - 4) C and D only
- २) पुढील राजकीय संघटनांचा कालानुक्रमे योग्य क्रम लावा.
- पुणे सार्वजनिक सभा
 - बॉम्बे प्रेसिडन्सी असोसिएशन
 - मद्रास महाजन सभा
 - इंडियन असोसिएशन

पर्यायी उत्तरे :

- १) ब अ ड क
- २) अ ड क ब
- ३) क ड ब अ
- ४) ड ब अ क

- 2) Arrange the following political organizations chronologically.
a) Pune Sarvajanik Sabha
b) Bombay Presidency Association
c) Madras Mahajan Sabha
d) Indian Association

Answer Options :

- 1) b a d c
2) a d c b
3) c d b a
4) d b a c

- 3) कालक्रमानुसार रचना करा.

- a) बॉम्बे असोसिएशन
b) बॉम्बे प्रेसिडेन्सी असोसिएशन
c) मद्रास महाजन सभा
d) ईस्ट इंडिया असोसिएशन

पर्यायी उत्तरे :

- १) d c b a
२) b d c a
३) a d c b
४) c a d b

- 3) Arrange according to chronological order.

- a) Bombay Association
b) Bombay Presidency Association
c) Madras Mahajan Sabha
d) East India Association

Answer Options :

- 1) d c b a
2) b d c a
3) a d c b
4) c a d b

- 8) इंडियन असोसिएशनच्या संदर्भातील खालीलपैकी कोणती विधाने चुकीची आहेत ?

- a) इंडियन असोसिएशन ची स्थापना बंगालमध्ये सुरेन्द्रनाथ बॅनर्जी यांनी १८७६ मध्ये केली.
b) हिंदू-मुस्लीम ऐक्याला विरोध
c) सनदी सेवा स्पर्धा परीक्षेसाठी वयोमर्यादा कमी करावी यासाठी आग्रह.
d) कायदे मंडळात भारतीयांना सहभाग मिळावा यावर संस्थेने भर दिला.

योग्य पर्याय निवडा :

- १) (a) आणि (b) फक्त
२) (b) आणि (c) फक्त
३) (c) आणि (d) फक्त
४) (b) फक्त

- 4) Which of the following statements is/are incorrect about Indian Association ?

- a) Indian Association was established in Bengal by Surendranath Banerjee in 1876.
b) Opposed Hindu-Muslim Unity.
c) Advocated to lower the age limit for Civil Services Exams.
d) This association emphasized on participation of Indians into legislature.

Select the correct option :

- 1) Only (a) and (b)
2) Only (b) and (c)
3) Only (c) and (d)
4) Only (b)

- ५) लोकमान्य टिळक आणि अॅनी बेझंट यांच्या नेतृत्वाखाली १९१५-१६ मध्ये स्थापन झालेल्या होमरूल लीगने च्या मागणीसाठी देशव्यापी निदर्शने केली.
- १) स्वयं-शासन
२) वसाहतीचे स्वराज्य
३) बंगालचे एकीकरण
४) १९०९ चा चार्टर कायदा मागे घेणे
- 5) The Home Rule Leagues established in 1915-16 under the leaderships of Lokmanya Tilak and Annie Besant carried nationwide protests with the demand of :
- 1) Self-Government
2) Dominion Status
3) Unification of Bengal
4) Rolling back the Charter Act 1909
- ६) खालीलपैकी कोणता निर्णय साबरमती कराराने घेण्यात आला ?
- १) प्रतियोगी सहकारिता पक्षाची स्थापना करावी.
२) विद्यार्थ्यांना राजकारणात सहभागी करून घेऊ नये.
३) कनिष्ठ जातीय कामगारामध्ये भेदाभेद करू नये. तसेच ५० स्वयंसेवकांची पथक उभारावे व हिंदू, मुस्लीम ऐक्य राखावे
४) मोतीलाल नेहरू आणि जयकर यांच्या समितीने मध्यवर्ती विधिमंडळाचे सदस्य निश्चित करावे.
- 6) Which of the following decision was taken by Sabarmati treaty ?
- 1) A competitive co-operative party should be established.
2) Students should not be involved in politics.
3) There should be no discrimination among lower caste workers and a team of 50 volunteers should be formed and Hindu Muslim unity should be maintained.
4) A committee of Motilal Nehru and Jayakar to determine the members of the Central Legislature.
- ७) २० जुलै १९२४ रोजी स्थापन झालेल्या 'बहिष्कृत हितकारीणी सभेच्या' कार्यकारी मंडळाचे सेक्रेटरी खालीलपैकी कोण होते ?
- १) किसन बनसोडे
२) ज्ञानदेव घोळप
३) सिताराम शिवतरकर
४) शिवराम कांबळे
- 7) Whom of the following was the Secretary, Executive Board of 'Bahishkrut Hitkarini Sabha' established on 20 July 1924 ?
- 1) Kisan Bansode
2) Dnyandev Gholap
3) Sitaram Shivatarkar
4) Shivaram Kamble
- ८) इ.स. १८९७ च्या प्लेगच्या साथीत कोणते कामगार नेते बळी पडले ?
- १) श्री. नारायण मेघाजी लोखंडे
२) श्री. रामचंद्र शिंदे
३) ना. म. जोशी
४) श्री. रघु कोरगांवकर
- 8) Which labour leader died in the plague of 1897 ?
- 1) Shri Narayan Meghaji Lokhande
2) Shri Ramchandra Shinde
3) NM. Joshi
4) Shri Raghu Korgaonkar
- ९) इ.स. १९३७ ते १९४४ पर्यंत सतत सात वर्षांकरिता खालीलपैकी कोण हिंदूमहासभेमध्ये अध्यक्ष होते ?
- १) डॉ. बा. शि. मुंज
२) सर महिंद्रचंद्र नंदी
३) डॉ. हेडगेवार
४) वि. दा. सावरकर
- 9) Who among the following was the president of the 'Hindu Mahasabha' for seven consecutive years from 1937 to 1944 ?
- 1) Dr. B.S. Munje
2) Sir Mahindrachandra Nandi
3) Dr. Hedgewar
4) V.D. Savarkar

८) क्रांतिकारकांच्या कार्याविषयी योग्य जोड्या लावा.

क्रांतिकारक

- a) डॉ. सिद्धनाथ काणे
- b) श्रीधर परांजपे, बुवा उपाध्ये
- c) सदाशिव निळकंठ जोशी
- d) गोविंद नारायण पोतदार

कार्ये

- I) आर्य बांधव समाज
- II) यवतमाळ गुप्त संघटना
- III) माहीम येथील बांब कारखाना
- IV) बीडचा उठाव

पर्यायी उत्तरे :

- | | (a) | (b) | (c) | (d) |
|----|-----|-----|-----|-----|
| १) | IV | III | II | I |
| २) | III | IV | I | II |
| ३) | II | I | IV | III |
| ४) | III | I | IV | II |

8) Match the following pairs regarding work of the revolutionaries.

Revolutionary

- a) Dr. Shidhanath Kane
- b) Shridhar Paranjape, Buwa Upadhye
- c) Sadashiv Nilkant Joshi
- d) Govind Narayan Potdar

Work

- I) Arya Bandhav Samaj
- II) Yawatmal Gupta Sanghatana
- III) Bomb factory in Mahim
- IV) Revolt of Beed

Answer Options :

- | | (a) | (b) | (c) | (d) |
|----|-----|-----|-----|-----|
| 1) | IV | III | II | I |
| 2) | III | IV | I | II |
| 3) | II | I | IV | III |
| 4) | III | I | IV | II |

९) कोल्हापुरातील 'शिवाजी क्लब' याच्याशी खालीलपैकी कोणत्या व्यक्ती संबंधित होत्या ?

- अ) हणमंतराव कुलकर्णी, रामचंद्र गद्रे
- ब) दामोदर हरी जोशी, गणेश मोडक
- क) हनुमंत देशपांडे, गंगाधर गोखले
- ड) हरिभाऊ चिटणीस, सदाशिव चित्रे

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त अ, ब आणि क
- २) फक्त ब, क आणि ड
- ३) फक्त अ आणि ब
- ४) फक्त क आणि ड

9) Who among the following persons were related to 'Shivaji Club' of Kolhapur?

- a) Hanmantrao Kulkarni, Ramchandra Gadre
- b) Damodar Hari Joshi, Ganesh Modak
- c) Hanumant Deshpande, Gangadhar Gokhale
- d) Haribhau Chitnis, Sadashiv Chitre

Answer Options :

- 1) Only a, b and c
- 2) Only b, c and d
- 3) Only a and b
- 4) Only c and d

१०) क्रांतिकारक सेनापती बापट यांनी खालीलपैकी कोणत्या चळवळी/आंदोलना मध्ये भाग घेतला होता ?

- अ) गोवा मुक्ती संग्राम
- ब) हैद्राबाद मुक्ती चळवळ
- क) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ
- ड) महाराष्ट्र - म्हैसूर सीमा आंदोलन

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ आणि ब फक्त
- २) अ, ब आणि क फक्त
- ३) ब, क आणि ड फक्त
- ४) वरील सर्व बरोबर

- 10) In which of the following movements/agitations did Revolutionary Senapati Bapat participate ?
a) Goa Liberation Movement
b) Hyderabad Liberation Movement
c) Samyukta Maharashtra Movement
d) Maharashtra — Mysore Border Agitation
- Answer Options :**
1) a and b only
2) a, b and c only
3) b, c and d only
4) All of the above are correct
- ११) खालीलपैकी कोणत्या क्रांतिकारकाने पुणे येथे गदर पक्षाचे कार्यकर्ते म्हणून सशस्त्र क्रांतीचा प्रचार केला होता.
१) विनायक देशपांडे
२) विष्णू गणेश पिंगळे
३) शिवराम हरी राजगुरू
४) वि. दा. सावरकर
- 11) Which of the following revolutionaries propagated the armed revolution at Pune as the activist of 'Gadar Party' ?
1) Vinayak Deshpande
2) Vishnu Ganesh Pingle
3) Shivaram Hari Rajaguru
4) V.D, Sawarkar
- १२) आर्य बांधव समाज ही गुप्त संघटना उभी करण्यात खालीलपैकी कोणाची महत्त्वाची भूमिका होती ?
१) शामराव देशपांडे
२) श्रीधर हरी खैर
३) व्यंकटेश खानखोजे
४) सिद्धनाथ कृष्ण काणे
- 12) Who among the following played an important role in setting up the secret organization Aryabandhav Samaj ?
1) Shamrao Deshpande
2) Shridhar Hari Khair
3) Venkatesh Khankhoje
4) Shidhnath Krushna Kane

९) काँग्रेस पक्ष – संस्थापक, अधिवेशने, ठराव

- १) जोड्या लावा :
- | राष्ट्रीय सभेची अधिवेशने – ठिकाण | अध्यक्ष |
|------------------------------------|--------------------------|
| अ) १८८९ – पाचवे अधिवेशन – मुंबई | I) आनंदा चार्लू |
| ब) १८९१ – सातवे अधिवेशन – नागपूर | II) शंकरन नायर |
| क) १८९५ – अकरावे अधिवेशन – पुणे | III) विल्यम वेडरबर्न |
| ड) १८९७ – तेरावे अधिवेशन – अमरावती | IV) सुरेन्द्रनाथ बॅनर्जी |

पर्यायी उत्तरे :

- | | अ | ब | क | ड |
|----|-----|----|-----|-----|
| १) | II | IV | I | III |
| २) | III | I | IV | II |
| ३) | IV | II | III | I |
| ४) | II | I | IV | III |

- 1) Match the Pairs :

Sessions of the National Congress — Place

- a) 1889 — Fifth Session — Bombay
b) 1891 — Seventh Session — Nagpur
c) 1895 — Eleventh Session — Pune
d) 1897 — Thirteenth Session — Amravati

President

- I) Anandacharlu
II) Shankaran Nair
III) William Wedderburn
IV) Surendranath Banerjee

- ४) खालील घटनांची योग्य क्रमाने मांडणी करा.
i) श्वेत पत्रिका ii) पुणे करार iii) नेहरू अहवाल iv) धारासना सत्याग्रह
पर्यायी उत्तरे :
१) iv, ii, iii, i २) iv, i, ii, iii ३) iii, iv, ii, i ४) ii, iii, iv, i
- 4) Arrange the following events in the correct order. iii, iv, i, ii
i) White paper ii) Poona pact iii) Nehru report iv) Dharasna Satyagraha
Answer Options :
1) iv, ii, iii, i 2) iv, i, ii, iii 3) iii, iv, ii, i 4) ii, iii, iv, i
- ५) १९४२ मध्ये सुरु झालेल्या छोडो भारत चळवळीला सातारा आणि सांगलीत या नावाने ओळखले जाते.
१) विजय कीर्ती २) पुनर्स्थापना ३) मराठा क्रांती ४) पत्री सरकार
- 5) The Quit India Movement, which started in the year 1942, was widely recognised in the Satara and Sangli as :
1) Vijay Kirti 2) Punarsthan 3) Maratha Kranti 4) Patri Sarkar
- ६) असहकार आंदोलन मोडून काढण्यासाठी सरकारने खालीलपैकी कोणत्या उपायांची शिफारस केली ?
a) सभा उधळून लावण्यासाठी जरूर तर गोळीबारही करावा.
b) सरकारी कायद्यांमार्गे भरपूर शक्ती आहे हे जनतेला दाखवून देण्यासाठी गावातून लष्करी मार्च काढावे.
c) सिडीशस मीटिंग्ज अॅक्ट कोणत्याही सरकारने लागू केला तर व्हाईसरॉय सरकार त्यास संमती देईल.
d) कायद्याचे पालन करणाऱ्या नागरिकांना धीर देण्याकरिता आणि पोलीस दलाला सहाय्य म्हणून लष्कराचा भरपूर वापर करावा.
पर्यायी उत्तरे :
१) (b), (c) २) (a), (b) ३) (a), (c) ४) (a), (b), (c), (d)
- 6) Which of the following measures were recommended by the government to crush the non-cooperation movement ?
a) Firing should be done to break up the assembly.
b) A Military March should be taken from the village to show the people that there is a lot of power behind the government laws.
c) If the Seditious Meeting Act is implemented by any government the viceroy Government will sanction it.
d) The Military should be used extensively to reassure law-abiding citizens and assist the police force.
Answer options :
1) (b), (c) 2) (a), (b) 3) (a), (c) 4) (a), (b), (c), (d)
- ७) अखिल भारतीय सत्याग्रह कौन्सिल कोणाच्या नेतृत्वाखाली स्थापन झाले ?
१) सरोजिनी नायडू २) सुचेता कृपलानी ३) मीनू मसानी ४) जयप्रकाश नारायण
- 7) Under whose leadership was the Akhil Bhartiya Satyagrah Council established ?
1) Sarojini Nayadu 2) Sucheta Kruplani 3) Minu Masani 4) Jayprakash Narayan
- ८) लंडन डेली हेराल्डच्या कोणत्या प्रतिनिधीने वडाळ्याच्या मिठागारामध्ये सत्याग्रही समवेत उभे राहून आपली निरीक्षणे लंडनला पाठवली होती ?
१) वेब मिलर २) जॉर्ज स्लोकॉंब ३) पेरिन कॉमटन ४) ए. मॅकाय
- 8) Which correspondent of the London Daily Herald stood with the satyagrahis of Wadala Salt Factory and sent his observations to London ?
1) Webb Miller 2) George Slokombh 3) Perin Comton 4) A. Mykay

११) शेतकरी आंदोलन आणि कृषी सुधारणा

- १) ब्रिटिश भारतातील महसूल पद्धती कालक्रमानुसार लावा.
अ) कायमधारा पद्धती ब) महालवारी पद्धती क) रयतवारी पद्धती ड) बोली पद्धती
पर्यायी उत्तरे :
१) ब, क, अ व ड २) अ, ड, ब व क ३) ड, अ, क व ब ४) ड, ब, अ व क
- 1) Arrange the revenue systems of British India in chronological order.
a) Kayamdhara system b) Mahalwari system c) Ryotwari system d) Bid system
Answer options :
1) B, C, A and D 2) A, D, B and C 3) D, A, C and B 4) D, B, A and C
- २) महाराष्ट्रात 'रयतवारी पद्धत' 'ब्रिटिश ईस्ट इंडिया' कंपनीच्या कोणत्या गव्हर्नर जनरलच्या कारकिर्दीत लागू केली होती ?
१) लॉर्ड हार्डिंग २) लॉर्ड कॉर्नवॉलीस ३) सर जॉन माल्कम ४) लॉर्ड वेलस्ली
- 2) The 'ryotwari system' was implemented in Maharashtra during the reign of which Governor General of the 'British East India' Company?
1) Lord Hardinge 2) Lord Cornwallis 3) Sir John Malcolm 4) Lord Wellesley
- ३) इ.स. १८७५ मधील शेतकऱ्यांचे उठाव कोणत्या भागामध्ये झाले होते ?
अ) भिवंडी, शिरूर, पारनेर, नगर ब) इंदापूर, हवेली, बागलाण, सातारा
क) तासगांव, शिराळा, जत, मलकापूर ड) श्रीगोंदा, कर्जत, सोलापूर, रत्नागिरी
पर्यायी उत्तरे :
१) अ आणि ब फक्त २) ब आणि क फक्त ३) अ, ब आणि ड फक्त ४) क आणि ड फक्त
- 3) In which area did the peasant revolts of 1875 take place ?
a) Bhimadi, Shirur, Parner, Nagar b) Indapur, Haveli, Baglan, Satara
c) Tasgaon, Shirala, Jath, Milkapu d) Shrigonda, Karjat, Solapur, Batnagiri
Answer Options :
1) a and b only 2) b and c only 3) a, b and d only 4) c and d only
- ४) शेतकऱ्यांतर्फे सरकारकडे दाद मागण्याची चळवळ भारतात प्रथम कोणी सुरू केली ?
१) सत्यशोधक समाज २) कृष्णराव भालेकर
३) सार्वजनिक सभा ४) सेनापती बापट
- 4) Who first started the movement of farmers in India to demand compensation from the government?
1) Satyashodak Samaj 2) Krishna Rao Bhalekar
3) Public Meeting 4) Senapati Bapat
- ५) इ.स. १९३४ मध्ये "कृषक संघम" एक शेतकरी संघटना म्हणून खालीलपैकी कोणत्या प्रांतात स्थापन करण्यात आली ?
१) आंध्रप्रदेश २) तामिळनाडू ३) केरळ ४) बंगाल
- 5) In 1934 A. D., which of the following region, witnessed the establishment of 'Karshak Sangham' as a peasant organisation ?
1) Andhra Pradesh 2) Tamil Nadu 3) Kerala 4) Bengal

- ६) ब्राह्मणेत्तर चळवळीविषयी खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?
- आण्णासाहेब लठ्ठे, मुंकुंदराव पाटील आणि नारायण टिळक यांनी 'डेक्कन रयत समाज' ही संघटना स्थापन केली.
 - दिनकरराव जवळकर हे ब्राह्मणेत्तर चळवळीतील जहाल नेते होते.
 - 'देशाचे दुश्मन' या पुस्तकाच्या खटल्याचे वकीलपत्र डॉ. आंबेडकर यांनी घेतले.
 - केशवराव जेधे यांनी १९२२ मध्ये छत्रपती मेळा' सुरु केला.

पर्यायी उत्तरे :

- १) a, b, c आणि d विधाने बरोबर आहेत
 - २) a, b आणि d विधाने बरोबर आहेत
 - ३) b, c आणि d विधाने बरोबर आहेत
 - ४) फक्त d विधान बरोबर आहे
- 6) Which of the following statements are true regarding Non-Brahmin Movement ?
- Annasaheb Latthe, Mukundrao Patil and Narayan Tilak founded the organisation of 'Deccan Rayat Samaj'.
 - Dinkarrao Javalkar was an extremist leader of the Non-Brahmin Movement.
 - Dr. Ambedkar accepted the 'Vakalat Nama' in the case of the book 'Deshache Dushman'.
 - Keshavrao Jedhe started 'Chhatrapati Mela' in 1922.

Answer Options :

- 1) a, b, c and d statements are correct
 - 2) a, b and d statements are correct
 - 3) b, c and d statements are correct
 - 4) only d statement is correct
- ७) २५ सप्टेंबर १९३० चा चिरनेर येथील शेतकऱ्यांच्या मोर्चात सहभागी झालेल्या कोणत्या कार्यकर्त्याला पोलीसांच्या खूनाचा कट केल्याच्या आरोपावरून शिक्षा दिली होती ?
- नानासाहेब देव, त्र्यं. ब. हरोलीकर
 - केशव गणेश गुप्ते, प्रभाकर रास्ते
 - वसंत महादेव बेडेकर, नारायण धोंडो खरे
 - त्र्यंबक नारायण बेडेकर

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ आणि फक्त
 - २) ब आणि क फक्त
 - ३) क आणि ड फक्त
 - ४) ब, क आणि ड फक्त
- 7) Which of the following activists were prosecuted for conspiracy of Police murder in Participation of Farmers march on 25 September 1930 at Chirner ?
- Nanasaheb Dev, T.B. Harolikar
 - Keshav Ganesh Gupte, Prabhakar Raste
 - Vasant Mahadev Bedekar, Narayan Dhondo Khare
 - Trimbak Narayan Bedekar

Answer options :

- 1) a and b only
 - 2) b and c only
 - 3) c and d only
 - 4) b, c and d only
- ८) शेतकरी चळवळीविषयी खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?
- कृष्णराव भालेकर यांनी 'दीनबंधू' वृत्तपत्रातून शेतकऱ्यांचे प्रश्न मांडले.
 - दिनकरराव जवळकर यांचे 'तेज' वृत्तपत्र हे शेतकऱ्यांचे मुखपत्र होते.
 - पुणे येथील शेतकरी परिषदेचे अध्यक्ष विठ्ठल रामजी शिंदे होते.
 - साने गुरुजींनी खानदेशात शेतकऱ्यांचे संघटन केले.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (b)
- २) (a), (b) आणि (c)
- ३) (a), (b), (c) आणि (d)
- ४) (a) आणि (d)

- 8) Which of the following statements are true regarding the peasant movement ?
- Krishnarao Bhalekar placed the problems of farmers through 'Deen Bandhu' newspaper.
 - Dinkarrao Javalkar's newspaper 'Tej' was the mouthpiece of the farmers.
 - Vitthal Ramaji Shinde was the president of the Farmers conference in Pune.
 - Sane Guruji united the farmers in Khandesh.

Answer options :

- | | |
|-----------------------------|---------------------|
| 1) (a) and (b) sitsleewaeae | 2) (a), (b) and (c) |
| 3) (a), (b), (c) and (d) | 4) (a) and (d) |

- ९) इ.स. १८७९ च्या 'दि डेक्कन अग्रीकल्चर रिलीफ अॅक्ट'द्वारे शेतकऱ्यांची स्थिती सुधारण्यासाठी कोणत्या तरतुदींची शिफारस करण्यात आली होती ?

- सिंचन आयोगाची स्थापना
- तगाईची सोय असावी
- शेतकरी बँका सुरू करण्यात याव्यात
- शेतकऱ्यांच्या जमिनी सावकारांच्याकडे सहजा सहजी हस्तांतरित होणार नाहीत अशी तरतूद

पर्यायी उत्तरे :

- | | |
|--------------------------|--------------------------|
| १) (a) आणि (b) फक्त | २) (b) आणि (c) फक्त |
| ३) (a), (b) आणि (c) फक्त | ४) (b), (c) आणि (d) फक्त |

- 9) Which of the following recommendation were made through 'The Deccan Agricultural Relief Act 1879 for upliftment of Farmers condition ?

- Establishment of Irrigation Commission
- Facilities of loan system
- To start 'Farmers Bank'
- To make it difficult for transfer of Farmers Land to moneylenders

Answer options :

- | | | | |
|---------------------|---------------------|--------------------------|--------------------------|
| 1) (a) and (b) only | 2) (b) and (c) only | 3) (a), (b) and (c) only | 4) (b), (c) and (d) only |
|---------------------|---------------------|--------------------------|--------------------------|

१२) कामगार चळवळी आणि कामगार संघटना

- १) यांनी स्वदेशी चळवळीचा 'श्री गणेशा' करून खादीचा पोषाख घालून सन १८७७ मधील दिल्ली दरबारात हजेरी लावली.

- | | |
|------------------------|-------------------------|
| १) गणेश वासुदेव जोशी | २) सिताराम हरी चिपळूणकर |
| ३) न्या. के. टी. तेलंग | ४) महात्मा फुले |

- 1) attended the Delhi Durbar in 1877, dressed in Khadi for 'Shri Ganesha' of the Swadeshi Movement.

- | | |
|-------------------------|----------------------------|
| 1) Ganesh Vasudev Joshi | 2) Sitaram Hari Chiplunkar |
| 3) Justice K.T. Telang | 4) Mahatma Phule |

- २) नारायण मेघाजी लोखंडे यांनी 'बॉम्बे फॅक्टरी कमिशन' पुढे कोणत्या मागण्या मांडल्या होत्या ?

- रविवारी पगारी सुट्टी द्यावी.
- कामाच्या दिवशी दुपारी एक तास सुट्टी द्यावी.
- गिरणीची वेळ सकाळी साडेसहा ते सायंकाळ असावी.
- कामाच्या वेळी कामगारास दुखापत झाल्यास कामगार कामावर परत येईपर्यंत वेतन मिळावे.

पर्यायी उत्तरे :

- | | | | |
|-----------------|-----------------|-----------------|--------------------|
| १) फक्त अ आणि ब | २) फक्त ब आणि क | ३) फक्त क आणि ड | ४) फक्त अ, क आणि ड |
|-----------------|-----------------|-----------------|--------------------|

- 2) What demands did Narayan Meghaji Lokhande make before the 'Bombay Factory Commission'?
- To give paid leave on Sunday
 - To give one hour off in the afternoon on working day.
 - Mill time should be from 6.30 morning to evening.
 - In case of injury to the worker at work place, the worker should be paid till he returns to work.

Answer Options :

- 1) Only a and b 2) Only b and c 3) Only c and d 4) Only a, c and d

- 3) नारायण मेघाजी लोखंडे यांनी "बॉम्बे मिल हॅण्ड असोसिएशन" ही कामगार संघटना स्थापन करित असताना त्यांना खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तीचे सहकार्य मिळाले होते ?

- केशवराव बागडे, केशवराव बोले
- रघु भिकाजी, गेनू बाबाजी
- नारायण सुकांजी, विठ्ठलराव कोरगांवकर
- कृष्णाजी अर्जुन केळूसकर, रामचंद्र शिंदे, नारायण पवार

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ आणि ब फक्त २) ब आणि ड फक्त ३) अ, ब आणि क फक्त ४) ब, क आणि ड फक्त

- 3) During the establishment of Labour Organisation 'Bombay Mill Hand Association' which of the following personalities supported Narayan Meghaji Lokhande ?

- Keshavrao Bagde, Keshavrao Bole
- Raghu Bhikaji, Genu Babaji
- Narayan Surkaji, Vitthalrao Korgaonkar
- Krishnaji Arjun Keluskar, Ramchandra Shinde, Narayan Pawar

Answer Options :

- 1) a and b only 2) b and d only 3) a, b and c only 4) b, c and d only

- ४) इ. स. १९१८ साली मुंबईतील कामगारांना "पीपल्स युनियन" ही संघटना स्थापन करण्याचा उपदेश कोणी केला होता ?

- राजर्षी शाहू महाराज
- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
- नारायण मेघाजी लोखंडे
- भाई माधवराव बागल

- 4) In 1918 AD, who advised to the Mumbai workers to establish the organization 'People's Union' ?

- Rajashree Shahu Maharaj
- Dr. Babasaheb Ambedkar
- Narayan Meghaji Lokhande
- Bhai Madhavrao Bagal

- ५) इ.स. १९२० मध्ये खालीलपैकी कोणत्या अध्यक्षतेखाली 'मुंबई कामगार समितीची' स्थापना केली होती ?

- नारायण चंदावरकर
- नारायण मेघाजी लोखंडे
- एस. एम. जोशी
- बी. पी. वाडिया

- 5) Under whose Presidentship 'Mumbai Kamgar Samiti' was established in 1920?

- Narayan Chandavarkar
- Narayan Meghaji Lokhande
- S. M. Joshi
- B. P. Wadia

१३) मुस्लिम लीग, हिंदू महासभा आणि फाळणी

- १) पुढीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा.
- a) सर सय्यद हुसेन – संयुक्त भारतीय देशभक्त संघाची स्थापना
b) डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर – 'भारतीय मुसलमान' या ग्रंथाचे लेखन
c) थिओडोर मॉरिसन – अलिगढ कॉलेजचे प्राचार्य
d) हस्मत अली – मुस्लिमांच्यासाठी स्वतंत्र राष्ट्राचे नाव 'पाकिस्तान' असे सुचविण्यात आले.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) जोडी चुकीची आहे
३) (b) आणि (d) जोडी चुकीची आहे
२) (b) आणि (c) जोडी चुकीची आहे
४) (c) आणि (d) जोडी चुकीची आहे

- 1) Find out the wrong pair from the following.

- a) Sir Sayyed Hussain — Foundation of the United Indian Patriotic Association
b) W. W. Hunter — Wrote a book 'Bhartiya Musalman'
c) Theodore Morison — Principal of Aligarh College
d) Rahmat Ali — The name 'Pakistan' was suggested for separate nation for Muslims

Answer options :

- 1) (a) pair is wrong
3) (b) and (d) pairs are wrong
2) (b) and (c) pairs are wrong
4) (c) and (d) pairs are wrong

- २) हिंदू महासभेच्या संदर्भातील पुढीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- अ) ९ एप्रिल १९१५ रोजी हरिद्वार येथे कासिम बाजारचे महाराज सर महिंद्रचंद्र नंदी यांनी हिंदू महासभेची स्थापना केल्याचे घोषित केले.
ब) हिंदू महासभेचे अध्यक्ष बा. शि. मुंजे होते.
क) डॉ. मुंजे, डॉ. हेडगेवार, डॉ. परांजपे यांनी नागपूरला ११ नोव्हेंबर १९२३ रोजी हिंदू महासभेची शाखा सुरु केली.
ड) २८, २९, ३० डिसेंबर १९३८ मध्ये हिंदू महासभेचे भव्य अधिवेशन पुणे येथे पार पडले.

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ, ब आणि क फक्त
३) अ, क आणि ड फक्त
२) ब, क आणि ड फक्त
४) वरील सर्व बरोबर

- 2) Which of the following statements are true about 'Hindu Mahasabha' ?

- a) On 9 April 1915 Maharaja of Kasim Bazar, Sir Mahindra Chand Nandi announced the formation of Hindu Mahasabha at Haridwar.
b) B.S. Munje was the President of the Hindu Mahasabha.
c) Dr. Munje, Dr. Hedgewar, Dr. Paranjape started a branch of Hindu Mahasabha in Nagpur on 11 November 1923.
d) 28, 29, 30 December 1938 the Grand Session of the Hindu Mahasabha was held at Pune.

Answer Options :

- 1) a, b and c only
3) a, c and d only
2) b, c and d only
4) All of the above are correct

- ३) 'राजाजी योजना' कोणी धुडकावून लावली होती ?

- १) लॉर्ड वेव्हेल
२) बॅ. जीना
३) सर चर्चिल
४) महात्मा गांधी

- 3) Who rejected the 'Rajaji Formula' ?

- 1) Lord Wavell
2) Barr. Jinah
3) Sir Churchill
4) Mahatma Gandhi

- ४) 'अखिल भारतीय मुस्लीम लिग'ची स्थापना कोठे झाली ?
१) ढाक्का २) लाहोर ३) कराची ४) दिल्ली
- 4) Where was 'All India Muslim League' founded ?
1) Dhaka 2) Lahore 3) Karachi 4) Delhi

१४) स्वातंत्र्य आणि संबंधित समस्या

१५) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ व स्वातंत्र्योत्तर भारत

- १) भारतीय राज्यघटना संविधान सभेने स्वीकारली :
१) २६ जानेवारी १९५० २) १५ ऑगस्ट १९४७ ३) २६ नोव्हेंबर १९४९ ४) १५ ऑगस्ट १९५०
- 1) The constitution of India was adopted by the Constituent Assembly on :
1) 26th January 1950 2) 15th August 1947 3) 26th November 1949 4) 15th August 1950
- २) १ नोव्हेंबर, १९५६ रोजी भारतामध्ये किती राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांची निर्मिती करण्यात आली ?
१) १० राज्ये, ६ केंद्रशासित प्रदेश २) १४ राज्ये, ६ केंद्रशासित प्रदेश
३) १४ राज्ये, ४ केंद्रशासित प्रदेश ४) १२ राज्ये, ६ केंद्रशासित प्रदेश
- 2) How many States and Union Territories were created in India on 15th November, 1956 ?
1) 10 States, 6 Union Territories 2) 14 States, 6 Union Territories
3) 14 States, 4 Union Territories 4) 12 States, 6 Union Territories
- ३) १९५३ मध्ये सुरु झालेला राष्ट्रीय मलेरिया नियंत्रण कार्यक्रम मध्ये राष्ट्रीय मलेरिया निर्मूलन कार्यक्रमात रूपांतरित झाला.
१) १९५४ २) १९५८ ३) १९६३ ४) १९७२
- 3) The National Malaria Control Programme that began in 1953 was converted to National Malaria Eradication Programme in
1) 1954 2) 1958 3) 1963 4) 1972
- ४) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१ दिनांकापासून अंमलात आले.
१) दिनांक १ जानेवारी, १९८१ २) दिनांक २६ जानेवारी, १९८१
३) दिनांक १ मे, १९८१ ४) दिनांक १५ ऑगस्ट, १९८१
- 4) The Maharashtra Civil Services (General Conditions of Service) Rules, 1981 came into force w.e.f.
1) Dated the 1st January, 1981 2) Dated the 26th January, 1981
3) Dated the 1st May, 1981 4) Dated the 15th August, 1981
- ५) योग्य जोड्या जुळवा :
गट 'अ' गट 'ब'
- अ) राज्य मानवी हक्क आयोग, मुंबई i) सन २००४
ब) होमगार्ड संघटना, मुंबई ii) सन २०००
क) दहशतवाद विरोधी पथक iii) सन २००९
ड) फोर्सवन iv) सन १९४६
- पर्यायी उत्तरे :
१) अ-iv, ब-ii, क-i, ड-iii २) अ-ii, ब-iv, क-iii, ड-i
३) अ-ii, ब-iv, क-i, ड-iii ४) अ-i, ब-iii, क-ii, ड-iv

5) Match the correct pairs :

Group A

- A) State Human Rights Commission, Mumbai
B) Homeguards Organisation, Mumbai
C) Anti Terrorism Squad
D) Force One

Group B

- i) Year 2004
ii) Year 2000
iii) Year 2009
iv) Year 1946

Answer options :

- 1) A-iv, B-ii, C-i, D-iii
2) A-ii, B-iv, C-iii, D-i
3) A-ii, B-iv, C-i, D-iii
4) A-i, B-iii, C-ii, D-iv

६) खालीलपैकी कोणता भारतीय संसदेच्या माहितीचा अधिकार कायदा, २००५ चा पूर्व-प्रवर्तक मानला जातो ?

- १) माहिती मिळविण्याचा अधिकार अधिनियम, १९९७
२) नागरिकांना योग्य माहिती मिळविण्याचा अधिकार अधिनियम, २०००
३) माहिती स्वातंत्र्य कायदा, २००२
४) नागरिकांचा माहितीचा अधिकार कायदा, २००४

6) Which of the following is considered as the precursor to Right to Information Act, 2005 of Parliament of India?

- 1) Right to Access Information Act, 1997
2) Citizens Right to Acquire Appropriate Information Act, 2000
3) Freedom of Information Act, 2002
4) Citizen's Right to Information Act, 2004

७) राज्य पुनर्रचना आयोगाचे हे सभासद होते.

- a) न्यायमूर्ती फजल अली b) न्यायमूर्ती एस.के.धर c) पत्नी श्रीरामालू d) सी.डी.देशमुख

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) फक्त २) (a) आणि (b) फक्त ३) (b) फक्त ४) (c) आणि (d) फक्त

7) The State Reorganisation Commission member were

- a) Justice Fazal Ali b) Justice S.K. Dhar c) Patti Sriramalu d) C.D. Deshmukh

Answer options :

- 1) Only (a) 2) Only (a) and (b) 3) Only (b) 4) Only (c) and (d)

८) संयुक्त महाराष्ट्र परिषद आणि संयुक्त महाराष्ट्र समितीसंबंधी 'महाराष्ट्राचे महामंथन' हा ग्रंथ वर्ष १९६५ मध्ये कोणी लिहिला ?

- १) भागवत व्ही.पी. २) एन.आर.फाटक ३) लालजी पेंडसे ४) फडके वाय.डी

8) In the year 1965, who wrote the book 'Maharashtrache Mahamanthan' related to the Samyukta Maharashtra Parishad and Sumyukta Maharashtra Samiti ?

- 1) Bhagwat V.P. 2) N.R.Phatak 3) Lalji Pendse 4) Phadake Y.D.

९) 'संयुक्त महाराष्ट्र समिती' मध्ये पुढीलपैकी कोणते सभासद संबंधित होते ?

- a) प्रा. द. वा. पोतदार b) श्री. शंकरराव देव
c) श्री. केशवराव जेथे d) श्री. श्री. श. नवरे

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (b) फक्त २) (b) आणि (c) फक्त
३) (a), (b) आणि (d) फक्त ४) वरील सर्व बरोबर

9) Which of the following members were related with 'Samyukta Maharashtra Samiti' ?

- a) Prof. D. V. Potdar
b) Shri Shankarrao Dev
c) Shri Keshavrao Jedhe
d) Shri Shri S. Navare

Answer options:

- 1) Only (a) and (b)
2) Only (b) and (c)
3) Only (a), (b) and (d)
4) All of the above are correct

90) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांच्या पुतळ्याचे नुकतेच कोणत्या देशामध्ये अनावरण करण्यात आले ?

- १) रशिया २) मेक्सिको ३) चिली ४) पेरू

10) In which of the following country a statue of Lokshahir Annabhau Sathe has been recently unveiled?

- 1) Russia 2) Mexico 3) Chill 4) Peru

99) पश्चिम बंगाल मधील नक्षलवादी चळवळीचे नेतृत्व कोणाकडे होते ?

- १) चारु मुजूमदार २) सुशीलराय चौधरी
३) फणी मुजूमदार ४) सोमेन मित्रा

11) The Naxlite Movement in West Bengal was started under whose leadership ?

- 1) Charu Mujumdar 2) Sushilrai Chaudhari
3) Phani Mujumdar 4) Somen Mitra

उत्तरे

(४) भारतीय स्वातंत्र्य चळवळ

४) सामाजिक धार्मिक सुधारणा

१-३	२-३	३-३	४-२	५-३	६-४	७-२	८-४	९-४	१०-३
११-४	१२-३	१३-२	१४-३	१५-४	१६-३	१७-३	१८-४		

५) शिक्षण आणि प्रेस

१-१	२-४	३-२	४-३	५-३	६-२	७-४	८-३	९-४	१०-१
११-१	१२-२	१३-१	१४-३	१५-२	१६-३	१७-४	१८-३	१९-४	२०-१
२१-२	२२-४	२३-१	२४-३	२५-१	२६-१	२७-१	२८-२	२९-३	३०-१
३१-१	३२-१	३३-४	३४-१	३५-२					

६) ब्रिटिश राजवटीचा आर्थिक परिणाम

१-२	२-१	३-२	४-२	५-३	६-३	७-१	८-१	९-१	१०-४
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

७) राष्ट्रवाद आणि राजकीय संघटनांचा उदय

१-१ २-२ ३-३ ४-२ ५-१ ६-४ ७-३ ८-१ ९-४

८) क्रांतिकारक संघटना व राष्ट्रवाद

१-२ २-२ ३-२ ४-१ ५-२ ६-२ ७-३ ८-३ ९-१ १०-४
११-२ १२-३

९) काँग्रेस पक्ष - संस्थापक, अधिवेशने, ठराव

१-२ २-३

१०) स्वातंत्र्य चळवळ - काँग्रेस, स्वदेशी, असहयोग, सविनय कायदेभंग, भारत छोडो

१-२ २-१ ३-१ ४-३ ५-४ ६-४ ७-२ ८-२

११) शेतकरी आंदोलन आणि कृषी सुधारणा

१-३ २-१ ३-३ ४-३ ५-३ ६-१ ७-४ ८-३ ९-४

१२) कामगार चळवळी आणि कामगार संघटना

१-१ २-४ ३-४ ४-१ ५-१

१३) मुस्लिम लीग, हिंदू महासभा आणि फाळणी

१-१ २-१ ३-२ ४-१

१४) स्वातंत्र्य आणि संबंधित समस्या

१५) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ व स्वातंत्र्योत्तर भारत

१-३ २-२ ३-२ ४-४ ५-३ ६-३ ७-१ ८-३ ९-४ १०-१
११-१